

1. bod programu – UNESCO

(IPR, Ing. arch. Jaromír Hainc, Ph.D.)

4 části:

- Monitorovací mise v Praze UNESCO + ICOMOS 2019
- Zpráva z monitorovací mise UNESCO + ICOMOS 2019
- Reakce hl. m. Prahy na Zprávu z monitorovací mise 2019
- Masarykovo nádraží a okolí

Spojená monitorovací mise Centra světového dědictví UNESCO / ICOMOS

Praha požádala o novou misi k prohlédnutí památky ve dnech 25.-29.3.2019. Účelem mise bylo posoudit stav její ochrany a zjistit pokrok dosažený ve vztahu k předchozím rozhodnutím Výboru pro světové dědictví.

Shrnutí a seznam doporučení

- Strategická doporučení (SD 01 a SD 02)
- Krátkodobá doporučení týkající se části 001, historického centra Prahy (D 01 – D 14)
- Střednědobá doporučení týkající se části 002, Průhonický park (D 15 – D 18)

Zpráva o stavu péče o historické centrum Prahy

SD 01 Strategické doporučení týkající se Historického centra:

Vyjádření v sekci prohlášení o výjimečné světové hodnotě o integritě musí být uváděno do praxe.

Reakce Prahy – odkazuje na nově schválený Management plán, v době, kdy zde byla mise, ještě nebyl management plán schválen.

SD 02 Ministerstvo kultury ČR by mělo prosazovat uplatňování posouzení dopadů na dědictví v souladu s pokyny ICOMOS v rámci procesu posuzování dopadu významných politik a projektů na výjimečnou světovou hodnotu Prahy.

Záležitost Ministerstva kultury ČR.

Krátkodobá doporučení týkající se Historického centra:

D 01 V souvislosti s navrhovanými změnami stavebního zákona a postupem vydávání stavebních povolení: Centrum světového dědictví by mělo být informováno o vypracovávání návrhů na reformu stavebního zákona v souvislosti s potenciálními dopady na správu památek kulturního dědictví.

Záležitost Ministerstva kultury ČR.

D 02 Plán správy by měl být propracovaný tak, aby cesty k plnění cílů a opatření potřebných k zachování identifikovaných charakteristických rysů byly jasně určeny, s jasně vymezenými odpovědnými organizacemi a časovým harmonogramem pro dokončení.

Reakce Prahy: Na konzultační poradě zástupců vedení hl. m. Prahy a OPP MHMP s autory MgP byly tyto podmínky podrobně projednány, zváženy a vzhledem k tomu, že se jedná spíše o jejich strukturaci a návrh na technické přesunutí kap.č.7 v rámci dokumentu MgP, bylo rozhodnuto o jejich zapracování až v rámci pravidelné aktualizace dokumentu, která by měla být provedena do 3 let po jeho schválení. V prosinci 2019 byl Management plán schválen RHMP a ZHMP jako platný dokument.

D 03 V souvislosti s návrhem plánu správy:

Cíle územního plánování nově vzniklého Management plánu správy by se měl plně odrazit v konečné verzi MPP a být právním nástrojem k jejich provádění.

Reakce Prahy: MPP je nyní projednáván, prochází vypořádáváním připomínek a stanovisek, probíhají jednání s MK ČR, malá část doporučení by potenciálně mohla být v kolizi, jde však o věci, které jsou v tuto chvíli intenzivně řešeny jako součást projednávání MPP, tento bod je a bude intenzivně diskutován a projednáván.

D 04 Metropolitní plán – by měl být upraven tak, aby:

- Soubor map zahrnoval vymezené památkové rezervace a památky, zejména památky světového dědictví, nárazníkové zóny
- Měla by být posílena koncepce a ochrana dědictví
- Odstranil výškové limity/navádění ze čtverců mřížky, které spadají do památkové rezervace

Reakce Prahy

D 04-1 – je třeba konstatovat, že územní plán v ČR má zákonné požadavky a ty neumožňují mnoho věcí, které by byly logické. Ochranná pásma jsou limity a ty se nemohou promítnout do výškové části, ale jsou zobrazeny v odůvodnění v koordinačním výkrese. Předpokládá se, že doporučení WHC UNESCO bude v bodě D 04-1 vyhověno.

D 04-2 – panuje předběžná dohoda, že dojde k úpravám článků 9 a 10. V návrhu MPP není možné omezovat jiné obecné politiky a nadřazovat jeden veřejný zájem nad jinými.

D 04-3 – MPP zavádí plošnou ochranu výškového uspořádání města – zavádí nové a promyšlené nástroje výškové regulace.

D 05 V souvislosti s návrhem metropolitního plánu

Hl. m. Praha by souběžně s dokončením MPP mělo vypracovat regulační plán pro statky světového dědictví v menším měřítku (1:5000), v němž lze stanovit přesnější kontroly na základě historických městských bloků spíše než na základě nahodilých mřížky.

Reakce Prahy: Hl. m. Praha intenzivně diskutuje se všemi aktéry územního plánování a památkové péče nalezení vhodného postupu a formy dokumentace, která by byla nejúčelnější. Schválený Management plán HCP obsahuje Opatření zpracovávat regulační plány pro jednotlivé lokality. Doporučení WHC UNESCO bude respektováno a zohledněno.

D 06 V souvislosti s návrhem metropolitního plánu:

Stát by měl uspořádat mezinárodní seminář k projednání návrhu územního plánu Prahy za účasti předních specialistů na urbanismus, kteří se podílejí na provádění doporučení UNESCO.

Reakce Prahy: Pracovní skupina zástupců hl. m Prahy, MK ČR a IPR Praha stanovila termín semináře na duben 2020, z důvodu epidemie byl seminář přesunut na podzim 2020.

D 07 Správa Vltavy a možné zvětšení smíchovské plavební komory. Příslušné orgány by měly velmi pečlivě zvážit, zde je žádoucí reagovat na komerční poptávku po turisticky zaměřené říční dopravě významným navýšením kapacity infrastruktury.

Reakce Prahy: RHMP proti plavební komoře aktivně vystupuje a nesouhlasí se záměrem státního podniku Povodí Vltavy, IPR uplatnil nesouhlas a podal námitku, hluk by byl mnohem větším zásahem než samotná stavba.

D 08 Historické železniční stanice v rámci památky – Masarykovo nádraží a zlepšování magistrály
Bude prezentováno v závěru.

D 09 železniční stanice Vyšehrad – stát by měl využít své pravomoci k vyvlastnění bývalého nádraží Vyšehrad a předat je jinému investorovi, který by byl ochoten je opravit a znovu zprovoznit.

Reakce Prahy: V roce 2018 vlastník nadále nespolupracoval a neumožnil kontroly stavu kulturní památky uvnitř, bylo zahájeno řízení o přestupku od odboru památkové péče, ale vlastník podal proti rozhodnutí odvolání, vyvlastnění je možné až poté, co přestupky byly plně využity a nenaplněny, zatím tedy nebyly splněny požadavky pro podání návrhu na vyvlastnění, hl. m. Praha intenzivně jedná s vlastníky .

D 10 Výtoňský železniční most – stát by měl předložit podrobnosti o možnostech budoucího železničního mostu, aby jej mohly přezkoumat poradní orgány.

Záležitost Ministerstva kultury ČR.

v souvislosti s rozvojem výškových budov na Pankrácké pláni v panoramatu z Pražského hradu:

D 11 Pankrácká pláň – v minulosti nebylo jasné, jak je výškové omezení na Pankrácké pláni míněno, až Zpráva monitorovací mise v roce 2019 toto vymezení upřesnila, kde je to 60-70 m, jinde pouze z kontextu výšek v okolí.

Reakce Prahy – k tomuto tématu vedení hl. m. Prahy konstatuje, že v rámci projednávání a vypořádávání připomínek a stanovisek MK ČR k návrhu MPP směřují k dohodě, že z návrhu MPP bude vypuštěn koncepční záměr dokomponování kupy Pankrácké pláně nad 100 m výšky.

D 12 V souvislosti s rozvojem výškových budov na Pankrácké pláni v panoramatu z Pražského hradu: Mimo tzv. pentagon by na Pankrácké pláni neměla být povolena výstavba budov vyšších, než je obecně výška budov v okolí a výškové omezení by mělo být příslušným způsobem upraveno i ve vznikajícím návrhu MPP. Stát by měl také podniknout veškeré kroky k zajištění, že projekt výstavby Rezidence Park Kavčí hory nebude pokračovat.

Reakce Prahy: První etapa projektu Rezidence Park Kavčí hory bude pokračovat, pro druhou etapu je nutná změna územního plánu, RHMP tuto etapu nepodporuje, investor sdělil MK ČR, že dojde k přepracování druhé etapy tak, že bude snížena výška o 30 m a projekt nebude zasahovat nad úroveň zástavby Pankrácké pláně, investor se snažil vyjít vstříc doporučením UNESCO.

D 13 V souvislosti s navrhovanými transformačními zónami, zejména bývalými železničními pozemky: Před schválením jakéhokoliv projektu by veškeré nové návrhy výškových budov (vyšších než 10 pater) v prostoru přestavby Nákladového nádraží Žižkov, měly být předloženy k přezkumu poradním orgánům Centra světového dědictví.

Reakce Prahy: V prostoru NNŽ a jeho okolí probíhají debaty o budoucí vizi celého území. V oblasti samotného brownfieldu NNŽ probíhá několik paralelních změn územního plánu, zároveň bylo v lednu 2020 přijato memorandum ve spolupráci s Prahou 3. Praha chápe NNŽ jako klíčový prostor a dělá vše pro to, aby vznikající zástavba byla citlivá k panoramatu, které je vidět z rampy Pražského hradu.

D 14 V souvislosti s navrhovanými transformačními zónami, zejména bývalými železničními pozemky: Pro nově vznikající hlavní plány pro transformační oblasti Bubnů a Rohanského ostrova by mělo být provedeno posouzení dopadu na dědictví založené na přesných vizuálních zobrazeních ze všech významných pohledů a mělo by být předloženo ke kontrole poradním orgánům Centra světového dědictví.

Reakce Prahy: Přesné vizuální zaměření ve 3D modelu je již v současnosti součástí standardního procesu v rámci veřejné správy hl. m. Prahy. Zároveň Praha směřuje k detailnější regulaci výškového uspořádání a větší možnosti vizuálního zobrazení nových projektů v připravovaném MPP. Povolovací procesy musí probíhat dle platné legislativy ČR. Schvalující orgány jsou vázány stavebním zákonem a souvisejícími zákony a podzákonými normami a správními lhůtami.

Zprávou pozitivně hodnocený pokrok a posun

- Masarykovo nádraží
- Okolí Národního muzea a Magistrála (vytvoření vysoce kvalitního veřejného prostranství)
- Mise uvítala zřízení Kanceláře veřejného prostoru (Pražské židly a stolky, revitalizace Karlova náměstí)

Transformace brownfieldu Masarykova nádraží

Návrh z roku 2014 dle Zaha Hadid Architects ve spolupráci s Jakub Cigler architekti nebude realizován, bude realizována pouze 1. etapa a to po úpravě platformy nad nádražím a úpravě stavby hotelu u Hyberské ulice.

1.Etapa

Mise souhlasila s názorem Magistrátu, že rozsah a forma rozvoje polyfunkčního objektu jsou vhodné, včetně silného akcentu na západním konci. Stopa je podobná té, s níž se počítalo v roce 2010, ke které se již vyjadřovala předchozí mise. Na jejím západě by se měl dále rozvíjet charakter městského náměstí. Dokončení ulice Na Florenci pomůže integrovat budovu Florentinum do městské struktury. Bude vidět primárně v šikmých pohledech, ne v plné výšce na široké ploše.

Další etapy

Jestliže se tato první fáze nové strategie začlení do urbanistické struktury, u dalších etap tomu tak nebude. Je nutné pracovat s magistrálou jako s městským prvkem, je tedy potřeba přemýšlet o master plánu následujících etap a pracovat s východním prodloužením ulice Na Florenci.

Doporučení

Měl by se přehodnotit hlavní plán pro východní část Masarykova nádraží, aby nedošlo k nepřiměřenému omezování možností budoucího zlepšení magistrály a možnosti jejího začlenění mezi železniční a říční přechod na sever v souladu s doporučením z r. 2010. V obou případech je nezbytné maximalizovat propojení.

Reakce Prahy:

1.etapa

Byl zredukován rozsah podlaží, z východní strany bylo ustoupeno o 10 m, ze severní strany o 2 m od stavební čáry. Je vydáno nepravomocné územní rozhodnutí ze dne 17.4.2020. Probíhá projednávání dokumentace pro změnu územního rozhodnutí na rekonstrukci ulice Na Florenci a veřejného prostranství před Masarykovým nádražím. Probíhá příprava architektonické soutěže na veřejné prostranství před Masarykovým nádražím.

Související záměry:

Pravomocné územní rozhodnutí Hotel Hyberská z prosince 2019. Projednávání dokumentace pro územní rozhodnutí na přestřešení kolejiště Masarykova nádraží (v kompetenci Správy železnic). Probíhá spolupráce s MČ Praha 1 na přípravě revitalizace navazujících veřejných prostranství. Projednává se studie Muzea železnice a elektrotechniky (Národní technické muzeum).

Navazující etapy:

Došlo k dohodě mezi hl. m. Praha a developerem o spolupráci při rozvoji území areálu Masarykova nádraží a Havlíčkova náměstí (usnesení RHMP ze 4.5.2020). Jsou požizovány změna platného Územního plánu. Projednávají se podkladové studie pro změny platného Územního plánu – SV část brownfieldu Masarykova nádraží a ÚAN Florenc. Připravuje se workshop s mezinárodní účastí o urbanizaci severojižní magistrály.

Dohoda hl. m. Prahy a investorem

Podíl ploch s rezidenční (obytnou) funkcí bude nejméně 40 % z celkových HPP. Výstavba bude prováděna na základě návrhů z otevřené architektonické soutěže. Byty budou využívány k trvalému bydlení, nikoliv ke krátkodobému ubytování. Při výstavbě 1. etapy investor uhradí náklady na přípravné a projekční práce rekonstrukce náměstí u Masarykova nádraží.

Hlavní výhrady IPR Praha k podkladovým studiím

Nedostatečně prověřený vztah navržené urbanistické struktury k severojižní magistrále, investor akceptuje požadavky TSK na odstup budov od tělesa estakády, úkol pro IPR komunikovat s TSK, jak připravit půdu pro transformaci magistrály. Nedostatečná koordinace a provázanost v uličním plánu obou studií. Podkladová studie ÚAN Florenc – nerespektování ZÚR („ metro S“). Nedostatečně prověřený vztah navrhované urbanistické struktury vzhledem k přednádražnímu prostoru na Florenci.